

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

”ПОГОДЖУЮ”

Гарант освітньо-професійної програми
декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування, доцент

Я.ОЛЕКСІВ
23 травня 2022 року

”ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР
28 травня 2022 року

”ПОГОДЖУЮ”

Декан факультету оркестрових інструментів
доцент

Т. ЛАЗУРКЕВИЧ
25 травня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИКА ЛЕКТОРСЬКО-ВИКОНАВСЬКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	«Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін загально-професійної підготовки (ОК1.5)
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1)
Термін викладання	1 семестр
Факультет	Факультет оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Львів 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «ПРАКТИКА ЛЕКТОРСЬКО-ВИКОНАВСЬКА» для профілізацій «Флейта», «Кларнет», «Гобой», «Фагот», «Саксофон», «Труба», «Валторна», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2022 року (Протокол № 6).

Розробники:

КАРПЯК Андрій Ярославович – доктор мистецтвознавства, професор кафедри духових та ударних інструментів

ОЛШНИК Борис Михайлович – заслужений артист України, професор кафедри духових та ударних інструментів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від 10 травня 2022 р., протокол № 6.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих музикантів-виконавців, які володіють необхідними фаховими компетентностями ведення самостійної виконавської діяльності. Також, метою курсу – є залучення студентів до художньо-творчої діяльності кафедри, факультету, академії та участь у творчих заходах, необхідних для становлення професійного виконавця.

Основним завданням дисципліни є удосконалення навичок гри на інструменті, формування професійної ерудиції, накопичення репертуарного багажу для сольної виконавської діяльності, розвиток здатності до концентрації уваги та емоційної гнучкості у поєднанні із загальною психологічною стабільністю, вольовою ініціативою та творчою самостійністю.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність володіти іноземною мовою.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.**Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.**Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК2.**Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.**Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК5.**Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК6.**Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.**Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.**Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.**Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.**Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.**Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.**Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.**Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК14.**Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
- СК15.**Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.**Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.**Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- РН1.**Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
- РН2.**Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
- РН3.**Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН4.**Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5.Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8.Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН9.Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.

РН10.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11.Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН12.Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

РН13.Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14.Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами										
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс		II курс		III курс		IV курс			
						Всього	у тому числі:				Семестри									
							лекційні	індивідуальні	практичні		1	2	3	4	5	6	7	8		
											Кількість тижнів в семестрі									
Практика лекторсько-виконавська		7,8		2	60	15	-	-	15	45									0,5	0,5

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
				лекційні	індивідуальні	практичні		
IV		2	60	15		15	45	
	7	1	30	7		7	23	
	8	1	30	8		8	22	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практичні заняття

IV курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
7-й семестр			
1	Тема 1	Й.С.Бах (2 частини з Сонат або Партит).	3
2	Тема 2	Два різнохарактерних твори	2
3	Тема 3	Твір великої форми (1ч.або 2-3ч.)	2
Разом			7

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
8-й семестр			
1	Тема 1	Й.С.Бах (2 частини з Сонат або Партит).	3
2	Тема 2	Три різнохарактерних твори	3
3	Тема 3	Твір великої форми (цикл)	2
Разом			8
Всього годин			15

Самостійна робота

IV курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
7-й семестр			
1	Тема 1-3	Опрацювання виконуваного репертуару	20
2	Підготовка до підсумкового контролю		3
Всього годин			23

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
8-й семестр			
1	Тема 1-3	Опрацювання виконуваного репертуару	19
2	Підготовка до підсумкового контролю		3
Всього годин			22

Практика лекторсько-виконавська – є невід’ємною складовою частиною загального циклу дисциплін фахової та загально-практичної підготовки студента. Вона представляє собою вид діяльності, яка безпосередньо зорієнтована на професійно-практичну підготовку майбутнього виконавця.

Дисципліна «Практика лекторсько-виконавська» будується за принципом роботи викладача зі студентом над сольним репертуаром в режимі індивідуальних занять та самостійної роботи над створенням інтерпретації творів, а також відкриті виконання та обговорення студентами їх концертних виступів.

Основними активними формами навчання фаховим та фаховим спеціалізованим компетентностям виконавської практики протягом 4 курсу навчання – є виступи на конкурсах, фестивалях, участь у концертних програмах кафедри, факультету та академії.

По завершенню засвоєння навчального курсу випускник має бути підготовлений до концертно-виконавської діяльності в якості соліста та ансамбліста.

Послідовність проходження репертуару, а також обсяг творів визначається викладачем довільно, у залежності від творчого потенціалу та індивідуальних особливостей розвитку кожного студента.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під «суб'єктивним», в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під «об'єктивним» – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це «художнє враження», яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно А (90-100) – найвище художнє враження.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні.

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою, впевнене виконання напам'ять. Володіння правильною технологією виконавського процесу, штриховою технікою, технікою звукоутворення та артикуляцією

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення). Виявлення артистизму, виразовості, дотримання норм сценічної поведінки;

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність.

Задовільно D (64-73), E (60-63) – посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільне художнє враження
(з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – незадовільне художнє враження
(з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку)

Низький ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач інтегрує методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру після закінчення курсу у формі заліку.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Апатський В.М. Імпровізація в сучасному духовому виконавстві. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України. 2007. В. 2. С. 13–15.
2. Апатский В.Н. Камерный ансамбль и воспитание оркестрового музыканта // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2005. – Вип. 6. – С.143 -152.
3. Апатский В.Н. О виртуозности в духовом музыкально-исполнительском искусстве // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2002. – Вип. 3. – С. 126-141.
4. Апатский В. О некоторых новациях в современном духовом исполнительстве // Дослідження. Досвід. Спогади: зб. наук. праць. – К.: КССМШ ім. М. Лисенка, 2003. – Вип. 4. – С. 6 -18.
5. Апатский В. Основы теории и методики духового музыкально-исполнительского искусства: Учебное пособие.- К.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2006. – 432 с.
6. БогдановВ.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст.: В 2-х томах. Харків: ФО-П. Сілічева, 2013. 356 с.
7. Вакалюк П. В. Еволюція чи революція: кілька критичних міркувань щодо новітніх систем підготовки виконавця на духових інструментах. Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство вип.2(11). Київ, 2018. С.112-116.
8. Ван Цзі Методичні аспекти функціонування дихальної системи музиканта-духовика під час гри на духових інструментах / Цзі Ван // Нова педагогічна думка. - 2018. - № 4. - С. 142-144.
9. Гишка І.С. Теорія і методика постановки виконавського апарату трубача [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. мистец. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Ігор Гишка, Олег Горман. - Л. : Акад. сухопут. військ, 2013. - 108 с. : рис. - Бібліогр.: с. 87-104.
10. Гишка І.С. Формування амбушура трубача (традиції та базинг): дослідження. – Львів: ЗУКЦ, 2002. – 136 с.
11. Горовой С. Г. Технология и искусство игры на тромбоне. — Донецк, 1998. — 220 с.
12. Карпьяк А. Акустичні властивості флейти і проблеми артикуляції / А. Карпьяк // Студії мистецтвознавчі. — К.: ІМФЕ НАН України, 2010. — № 1(29). — С. 57-62.
13. Катрич О.Т. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) / О. Катрич. – Дрогобич: Відродження, 2000. – 100 с.
14. Круль П. Ф. Інноваційна модель сучасної професійної мистецької освіти // Науковий збірник НМАУ ім. П.І Чайковського «Музична освіта». - Виконавське музикознавство. – кн. ХХ.- Вип.. IV. - С. 16-19.

15. Круль П.Ф. Процес професійного становлення студента-митця // Збірник наукових праць УЦКД, Київ: 2008. – С.49-53.Кобець І. Система домашніх занять трубача. К.: Музична Україна, 1965. – 60 с.
16. Марценюк Г. П. Виконавське дихання та проблеми його постановки при грі на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2018. - № 2(2). - С. 531-536.
17. Марценюк Г. М. Методика оволодіння мистецтвом гри на тромбоні: навч.-метод. посіб. — К. : ДП «Інформайїно-аналітичне агентство», 2007. — 351 с.
18. Марценюк Г. П. Нетрадиційні та сучасні прийоми виконання у практиці гри на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2017. - № 12. - С. 193-199.
19. Марценюк Г. П. Проблеми формування раціональної постановки мундштука та амбушура при грі на тромбоні / Г. П. Марценюк // Молодий вчений. - 2018. - № 2(1). - С. 142-148.
20. Марценюк Г. П. Психолого-педагогічні аспекти підготовки музикантів-інструменталістів до творчої діяльності / Г. П. Марценюк // Мистецтвознавчі записки. - 2017. - Вип. 32. - С. 294-303.
21. Мельник О.Ю., Косенко С.В., Музиченко Н.І., Гайошко О.Б. Застосування гігієнічно-профілактичного комплексу в учнів, що навчаються гри на духових інструментах, для нормалізації фізіологічних процесів порожнини рота. Збірник наукових праць «Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя».Рівне, 2018. С.156-162.
22. Палаженко О. П. Методика формування чистоти інтонації у процесі навчання підлітків гри на духовних інструментах / О. П. Палаженко // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Психологія і педагогіка. - 2011. - Вип. 17. - С. 277-281.
23. Палаженко О. П. Педагогічні рекомендації щодо пристосування дихальної системи до умов гри на духових інструментах / О. П. Палаженко // Педагогіка вищої та середньої школи. - 2012. - Вип. 36. - С. 263-267.
24. Палаженко О. П. Психофізіологічні основи формування музично-виконавської діяльності учнів-духовиків у процесі навчання гри на духових інструментах [Електронний ресурс] / О. П. Палаженко // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. - 2015. - № 1. - С. 104-106.
25. Пастушок Т.В. Виконавське дихання музикантів-духовиків, як основа культури гри в оркестрових колективах сьогодення / Т.В.Пастушок // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. пр. - Рівне, 2019. - Вип. 11. - С. 119-121.
26. Посвалюк В.Т. Некоторые вопросы психологической подготовки в исполнительской деятельности трубача // Всеукраинский брасс-бюллетень. – К., 2001. – № 7. – С. 2 – 6.

27. Посвалюк В. Т. Проблема верхнього регістру у виконавській практиці трубача // Мистецтвознавчі записки. - К., 2006. - Вип. 10. - С. 3 - 11.
 28. Словник іноземних музичних термінів та виразів. [Ред.-упор. В.В. Павленко]. Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. 384 с.
 29. Юрій Юцевич. Музика: словник-довідник. — Тернопіль, 2003. — 352 с.
 30. Старушенко Л.І. Анатомія та фізіологія людини.- К.: «Вища школа», 1992. – С.174-179.
- 1.